

PRESENTACIÓ

Suposant que presentar als lectors l'ANUARI corresponent a un curs acadèmic d'una entitat com l'Institut pogués permetre una espurna d'originalitat, el fet d'haver d'escriure una «Presentació» durant cinc o sis anys consecutius és més que suficient per a exhaurir qualsevol reserva d'imaginació. I no pas perquè tots els anys siguin iguals en el si de l'Institut, ni idèntiques les contingències viscudes pels seus membres, ni ho siguin tampoc les relacions amb d'altres entitats, sinó perquè l'enquadrament de les qüestions a tractar en un ordre determinat —que és el que apareix en l'«Índex»— condiciona el discurs narratiu de cada «Presentació», i les fa totes elles molt semblants.

El lector es trobarà inicialment amb la lliçó inaugural del curs 1993-1994. Seguint el torn establert reglamentàriament entre les cinc seccions de l'IEC, enguany l'encàrrec d'aquesta lliçó pertocava a la Secció Filològica, i, com és costum, la Secció el confià al membre acadèmicament més jove de la dita Secció, que aleshores era el doctor Joan Martí i Castell. El tema escollit fou «El Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana. Significació sociolingüística». El discurs —que ja fou repartit entre els assistents en l'acte inaugural i és inclòs també dins aquest ANUARI— és una interessant aportació al tema, des de perspectives innovadores.

Segueixen després els resums de les actes dels plens de l'Institut. El Ple, que es reuneix unes nou o deu vegades l'any, és el seu òrgan suprem de govern, i les actes reflecteixen, per tant, els fets cabdals de la

vida corporativa de l'IEC. Per llur importància, cal destacar dos fets en elles enregistrades. L'un correspon al Ple del 22 de novembre de 1993, en què s'aprovà —després d'un llarg debat— el document sobre *El paper de l'IEC en la recerca científica. Activitats de les seccions i de llurs membres*. Redactat per una comissió nomenada *ad hoc* pel Consell Permanent, el document preveu la creació d'una comissió d'investigació que sens dubte contribuirà a fer més exigent i rigorosa la realització dels programes de treball dels membres, de les seccions i del mateix Institut, i això tant des del punt de vista científic com des de l'angle administratiu. El segon Ple que mereix ésser destacat és el de data 24 de gener de 1994 i es refereix a l'informe que donà la Dra. M. Teresa Cabré com a directora de les Oficines Lexicogràfiques sobre l'estat actual dels treballs d'elaboració del nou *Diccionari de la llengua catalana*; el Ple conegué els problemes pendents, però va comprovar també la magnitud de l'obra realitzada.

No han mancat actuacions corporatives de l'Institut dins i fora de l'àmbit geogràfic normal. A més de l'habitual participació en les reunions anuals de la Unió Acadèmica Internacional, l'Institut fou present en les I Jornadas de Tutela de la Lengua, celebrades a Bilbao el 25 de febrer de 1994, amb motiu del 75è aniversari de la fundació d'Euskaltzaindia, la Reial Acadèmia Basca; hi assistiren representants de les acadèmies de les quatre llengües oficials de l'Estat espanyol; la representació de l'Institut recaigué en la persona del Dr. Joaquim Rafel i Fontanals, secretari general.

Una altra actuació fou la presentació al Palau de la Generalitat del volum XII de l'*Arxiu de Textos Catalans Antics*, publicació dirigida pel Dr. Josep Perarnau, gràcies al conveni existent entre l'Institut i la Facultat de Teologia de Barcelona. L'acte donà peu a una visió retrospectiva de la publicació que fou un reconeixement públic de la sensibilitat i generositat de la Fundació Jaume Bofill, inicialment patrocinadora de l'ATCA. A més de glossar la tasca realitzada, tots els oradors que participaren en l'acte repetiren la petició adreçada al conseller de Cultura i al comissionat per a Universitats i Recerca, de fundar un Centre Interdisciplinari d'Estudis Humanístics, o —dins el Pla Quadriennal— crear un centre de suport a la recerca que fes seus aquests objectius. Els dotze volums de l'ATCA garanteixen, si més no, la necessitat de crear-lo i el seu reeiximent en el futur.

Malgrat els trasbalsos de la nostra història, l'Institut sempre ha considerat que la Biblioteca de Catalunya és la biblioteca de l'Institut. Per això té una representació de qualitat en els seus òrgans de govern, i per això li fa lliurament periòdic de les publicacions pròpies i de totes aquelles que rep en intercanvi. A més d'aquesta cessió regular,

l'Institut fa donació d'exemplars del seu fons editorial antic a les institucions culturals que li ho demanen. El present ANUARI n'ofereix alguna mostra.

A continuació vénen els pressupostos d'ingressos i de despeses per a l'any 1994, que lamentablement enregistren un dèficit important, degut, en gran part, als continus problemes de tresoreria i a la necessitat de fer front al «dia a dia» de l'Institut mitjançant el recurs al crèdit, amb la consegüent càrrega financera que això comporta.

El capítol de convenis —actes en general bilaterals, en virtut dels quals l'Institut acorda la col·laboració amb una o més institucions— demostra la continuïtat de la projecció de l'Institut entre algunes institucions estrangeres, entre les universitats dels Països Catalans, entre fundacions públiques i privades, i entre departaments de l'Administració.

Com és habitual, l'ANUARI conté la relació dels premis atorgats per l'Institut i de les borses d'estudi per a catalanòfils estrangers, dotades per la Generalitat. La perseverança del col·lectiu científic del país a concórrer en aquests premis, la qualitat científica de tots ells —cadascú segons els paràmetres de la convocatòria— fa més penosa la trista realitat que nega a l'Institut els recursos econòmics per a publicar les obres premiades. Si fos possible altrament, l'estímul resultant seria molt major, podria millorar la qualitat dels treballs i la presència de la llengua catalana seria potenciada en els àmbits científics i de la recerca en general.

Amb motiu del centenari del naixement de Carles Riba, així com dels traspassos durant el curs de Josep M. Llompart, membre de la Secció Filològica, i del Dr. Josep Alsina i Bofill, antic president de l'IEC i membre emèrit de la Secció de Ciències Biològiques, l'Institut organitzà sengles actes commemoratius, amb la intervenció de diversos membres i d'especialistes de fora cridats expressament. El lector en trobarà els parlaments en el lloc corresponent.

Per raó d'edat passaren a la condició de membres emèrits els senyors Oriol de Bolòs i Capdevila, de la Secció de Ciències Biològiques; Jordi Sarsanedas i Vives, de la Secció Filològica, i Josep M. Puig i Salellas, de la Secció de Filosofia i Ciències Socials. Com és sabut, el pas a la situació d'emèrit no implica de cap manera un cessament automàtic en les activitats a l'Institut, i si bé algun d'ells ha deixat el càrrec que tenia dins la Secció, la seva col·laboració, ara de manera diferent, no ha estat mai interrompuda.

Les vacants de membres existents en les seccions han estat enguany parcialment cobertes. Foren elegits membres numeraris de la Secció de Ciències Biològiques, els senyors Jaume Bertranpetit i Busquets, Jesús A. García Sevilla, Francesc González i Sastre, Ricard Guerrero i Moreno, Jordi Leonart i Aliberas i Jordi Sans i Sabrafen, i membres corresponents, els senyors Gonzalo Halffter i Salas i Joan Massagué i Soler. La Secció de Ciències i Tecnologia proposà com a membres corresponents els senyors Norberto Piccinini i Borís K. Vanshtein. Al seu torn, la Secció Filològica presentà com a membres numeraris el senyor Josep Gifreu i Pinsach i la senyora Aina Moll i Marquès, i com a membres corresponents, els senyors Ramon Amigó i Anglès i Joseph Gulsoy. Com a membre numerari de la Secció de Filosofia i Ciències Socials fou elegit el senyor Isidre Molas i Batllori. El lector trobarà una breu semblança de tots ells en les pàgines del present ANUARI.

Tot seguit ve la llista nominativa dels càrrecs dins el Consell Permanent, dels consells de govern de cadascuna de les seccions, dels membres que les integren i de les juntes directives de les societats filials adscrites a les seccions.

Com a resum de les dades contingudes en l'apartat corresponent, hom constata que l'Institut d'Estudis Catalans està representat en tres institucions estrangeres, en dues d'àmbit estatal i en quaranta-una dels Països Catalans. És l'espessa xarxa de relacions que demostra la densitat de la presència de l'IEC en el món cultural. Cal afegir encara, la participació de l'Institut en els jurats dels premis del Ministeri de Cultura, de la Fundació Catalana per a la Recerca i de la Comissió Interdepartamental per a la Recerca i la Innovació Tecnològica (CI-RIT), de la Generalitat de Catalunya.

Finalment, la relació del personal tècnic i administratiu de l'IEC que ha fet de l'Institut el seu lloc de treball diari. Formen un nombrós col·lectiu que no pel fet d'ocupar les darreres pàgines d'aquest ANUARI ocupen el darrer lloc entre els afectes i les preocupacions de l'Institut.

Emili Giralt i Raventós
President de l'Institut d'Estudis Catalans